

ДРУГИЙ КРОК ДО НАУКОВИХ ГОРИЗОНТІВ

Молоді науковці академії, магістранти, здобувачі, аспіранти продовжують удосконалювати свої науково-дослідницькі навички, методику пошукової роботи й оприлюднення власних науково-практичних здобутків у царині професійної діяльності. Підтвердженням цьому стала II Науково-практична конференція молодих науковців «Litteris et artibus: нові горизонти», підготовлена Радою молодих науковців академії.

Учасників конференції вітала проректор з наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера і голова Ради молодих науковців, кандидат

філологічних наук Роман Дубровський. Програма пленарного засідання була тематично продуманою і професійно структурованою: зміст доповідей охоплював практично всі напрямки підготовки фахівців у нашому ВНЗ, а самі доповіді були різноманітними за методикою викладу матеріалу та презентацією змісту інноваційними засобами.

Суспільно-політичну і соціально-культурну спрямованість та науково-методичний характер мав виступ доктора історичних наук Ірини Скакальської «Роль музею у вихованні національної еліти (на прикладі міжвоєнної

експозиції Кременецького краєзнавчого музею)». Літературно-гуманістичний і світоглядно-філософський сектор програми пленарного засідання забезпечила кандидат філософських наук Олена Мороз оприлюдненням наукового дослідження «Антропоцентричність творів Бориса Харчука». Один із важливих напрямків інформаційно-технологічної підготовки педагогів загальноосвітніх шкіл висвітлив кандидат педагогічних наук, доцент кафедри

теорії і методики трудового навчання та технологій Олександр Омельчук, аналізуючи «Використання мобільних гаджетів у фаховій підготовці майбутніх учителів». Кандидат біологічних наук, член кафедри біології, екології та методики їх викладання Ілона Михалюк взяла на себе функцію представника природничо-наукового крила молоді наукової спільноти академії і запропонувала тему «Синантропна функція вищої водної флори Північного Поділля». Належний науковий рейтинг молодих фахівців фізичного виховання підтвердив кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри спортивних ігор і туризму Микола Божик,

який продемонстрував наявність відповідного методичного досвіду в застосуванні науково-методологічних принципів до вивчення конкретних дослідницьких проблем локального характеру у доповіді «Фізична підготовленість студентів факультету фізичного виховання та біології КОГПА ім.Тараса Шевченка».

Структура підготовки фахівців нашої академії врахована й у формуванні тематичних секцій. Зокрема, напрямки гуманітарної фахової підготовки представляла мистецько-гуманітарна секція (модератор — кандидат філософських наук Олена Мороз). Теоретико-методологічні проблеми професійної роботи вчителя-гуманітарія висвітлювали наші молоді викладачі, аспіранти різних ВНЗ України Ольга Микуляк («Роль фонетико-граматичної інтерференції у міжкультурному спілкуванні»), Юлія Мельник («Цінності як духовне надбання особистості»), Алла Прус («Психологічна структура безпеки особистості: механізми формування»), Марія Бешлей («Внесок видатних діячів Кременеччини в розвиток української педагогічної думки початку XX століття»), здобувач Ірина Дячук («Етнокультурні компоненти картини світу особистості») і магістрант Мілана Гудим («Особливості часопросторових моделей самопрезентації автора в художньо-мемуарній прозі Галини Гордасевич»).

Конкретні професійні, прикладно-педагогічні та навчально-методичні питання вирішували члени педагогічної секції (модератор — кандидат педагогічних наук Віталій Цісарук). Йх увагу привернули проблеми «Педагогічна практика як вид самостійної роботи студентів» (аспірант Ірина Цісарук), «Еколого-розвивальне середовище у дошкільному навчальному закладі» (здобувач Наталія Сербай), «Стан

сформованості поетично-мовленнєвої компетентності у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти» (аспірант Оксана Швець), «Художня трудова діяльність як педагогічна проблема» (магістрант Юрій Горбутов), «Патріотичне виховання як складова освітнього процесу у позашкільному навчальному закладі засобами декоративно-ужиткового мистецтва» (магістрант Неля Смал), «Формування біологічних компетенцій та підвищення пізнавального інтересу школярів шляхом організації диференційованого навчання у старших класах» (магістрант Антоніна Вознюк) і «Вивчення родинних кипарисових у конферетурах ботанічних садів лісостепової зони України» (здобувач Олена Шкіндер).

На ґрунті методики застосування інноваційних педагогічних технологій фахівці фізичного виховання і технологічної освіти об'єдналися в тематичну секцію «Прикладні аспекти професійної підготовки вчителів фізичної культури і фізичного виховання» (модератор — кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент Володимир Банах). Тут прозвучали доповіді викладача педагогічного коледжу Сергія Колісецького («Інженерний дизайн і його значення у сучасному суспільстві»), модератора секції Володимира Банаха («Розвиток фізичної сили у студентів»), магістрантів Вікторії Юрчук («Стан використання мультимедійних технологій у практиці трудового навчання»), Степана Собчука («Сутність інтерактивних технологій на уроках трудового навчання»), Володимира Клим'юка («Особливості навчання майбутніх учителів технологій художньому проектуванню засобами інформаційно-комунікаційних технологій»), Олексія Іщука («Зміст і структура проектно-технологічної діяльності студентів на заняттях з художньої обробки матеріалів у педагогічному коледжі») і Миколи Слив'юка («Роль сучасних інформаційних технологій у формуванні інформаційно-комунікаційної компетентності учнів»).

Перехід від пленарного до секційних засідань проходив у форматі музичної перерви, під час якої студентка спеціальності «Музичне мистецтво», бандуристка Марія Прокопчук виконала українські народні пісні «Ой три шляхи широкі» та «Зелений барвіночок», чим засвідчила нерозривну єдність трьох потужних життєво-духовних факторів: молодості, науки і мистецтва.

За матеріалами конференції готується Збірник наукових статей.

ПРЕДМЕТ ДИСКУРСУ – ПСИХОЛОГІЯ МОЛИТВИ

Філософський факультет Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаника приймав учасників VII Всеукраїнського наукового семінару «Методологічні проблеми психології особистості». Безпосередніми організаторами семінару виступили ректорат університету, деканат філософського факультету та науково-дослідний центр «Психологія розвитку особистості», а виконавцями програми підготовки — науково-педагогічні працівники кафедри педагогічної та вікової психології.

Науковців-психологів України вітали проректор з наукової роботи, професор Андрій Загороднюк, декан філософського факультету, професор Ігор Гоян і керівник НДЦ «Психологія розвитку особистості», професор Зіновія Карпенко.

Учасники семінару вивчали методологію дослідження характеру особистості (Мирослав Савчин, Дрогобицький ДПУ ім. Івана Франка), епігенетичну модель соціокультурного аналізу молодості (Олена Злобіна, Інститут соціології НАН України), феномен щастя як особистісної реалії (Тетяна Титаренко, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України), методологію і технологію дослідження ресурсів саморозвитку особистості (Світлана Кузікова, Сумський ДПУ ім. А.С.Макаренка), діалог як механізм аксіогенезу особистості (Галина Радчук, Тернопільський НПУ ім. Володимира Гнатюка), психологічні характеристики аксіологічного простору держави (Нігора Хазратова, НУ «Львівська політехніка»),

гендерний вимір образу лідера (Лариса Заграй, Прикарпатський НУ ім. Василя Стефаника), егалітарну особистість як суб'єкт життєтворчості (Оксана Кікінеджі, Тернопільський НПУ ім. Володимира Гнатюка), критерії опірності особистості деструктивним інформаційним впливам (Олена Лещинська, Прикарпатський НУ ім. Василя Стефаника), детермінанти культурогенезу особистості (Ігор Гаян, Дрогобицький ДПУ ім. Івана Франка) та інші.

Окремі доповіді стосувалися релігійного аспекту психології особистості: психокорекційний потенціал релігійної віри (Віктор Москалець, Прикарпатський НУ ім. Василя Стефаника), християнсько-психологічний вимір сакраментальної природи особистості (Ольга Климишин, Прикарпатський НУ ім. Василя Стефаника). У цьому ж напрямі працювала і наш науковець, доцент Наталія Савелюк, яка запропонувала учасникам пленарного засідання власну інтерпретацію проблеми «Психологія розуміння канонічної молитви: дискурсивна парадигма дослідження і спроба емпіричного аналізу». Дослідниця переконує, що базовим жанром релігійного дискурсу виступає молитва, як активна рецепція, трансляція релігійного тексту в його соціальному або особистісному контекстах, у діалогічній взаємодії суб'єктів молитви — людини і Бога. Базовим контекстом розуміння канонічної молитви автор бачить релігійну активність людини, а його основними рівнями — символічно-архетипний, індивідуально-символічний і вербально-значеннєвий.

Науковець доводить: на символічно-архетипному рівні універсальним символом при осмисленні молитви виступає символ руки, як наочний образ трансляції духовної енергії від одного суб'єкта молитви до іншого; на індивідуально-символічному рівні розуміння молитви відбувається смислова трансформація від «раціональної близькості» через впорядкованість до раціональності, від нестабільної «запальності» до позитивної «просвітленості»; на вербально-значеннєвому рівні розуміння молитви «Отче-наш» спостерігаються суттєві відмінності від його канонічного прототипу через модифікацію до дискурсивної моделі «ми, люди, — Ти, Бог» у напрямі акцентованого егоцентризму за формулою «Я, Моє» замість «Ми».

Актуальність такого дослідження очевидна: висока релігійність нашого населення потребує глибокого теоретичного й обґрунтованого емпіричного психологічного аналізу та досліджень релігійних уявлень, почуттів, сформованої віруючими релігійної картини світу, бо побічними проявами упущень у цій сфері виступають міжконфесійні конфлікти, конкретні соціальні втрати через неврахування фактора релігійної активності громадян. Теоретичні висновки наш науковець зробила на основі власних досліджень, якими було охоплено 543 особи різного віку — віруючих різних конфесій (403 православних, 57 греко-католиків, 12 католиків, 70 представників протестантських общин).

На засіданні круглого столу «Актуальні проблеми психології особистості», що проходив у рамках і за програмою Всеукраїнського семінару, були представлені наукові розвідки наших викладачів. Асистент кафедри теорії та методики дошкільної і початкової освіти Юлія Тимош запропонувала дослідження «Психологічні аспекти духовно-морального становлення особистості в юнацькому віці», а практичний психолог, викладач педагогічного коледжу Юлія Мельник — тему «Основні чинники розвитку релігійних орієнтацій особистості».

У підсумку, учасники семінару опрацювали комплекс актуальних проблем психології особистості: методологію онто- і дизонтогенезу особистості, аксіо- і культурогенезу особистості, міждисциплінарний ракурс дослідження епігенетичних механізмів персоніогенезу, передумови становлення особистості у контексті духовної парадигми, розуміння і конструювання особистості як суб'єкта життєтворчості.

Основною складовою культурної програми семінару стала екскурсійна подорож Прикарпаттям з відвідуванням Василянського монастиря на Ясній Горі у Гошеві.

